

KOMENTÁR K ČINNOSTI BRATISLAVSKÝCH VEREJNÝCH KNIŽNÍC ZA ROK 2007

1. SIEŤ BRATISLAVSKÝCH VEREJNÝCH KNIŽNÍC V ROKU 2007

V roku 2007 tvorilo sieť verejných knižníc v Bratislave 18 knižníc a ich 23 pobočiek. V štatistickom systéme Ministerstva kultúry Slovenskej republiky sú bratislavské verejné knižnice členené nasledovne:

- Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava - Nové Mesto, Miestna knižnica Dúbravka a Miestna knižnica Petržalka s právnym subjektom sú priamo riadené miestnymi úradmi mestských častí Bratislavy. Svojou činnosťou komplexne pokrývajú okresy Bratislava 1, Bratislava 2, Bratislava 3, Bratislava 4, Bratislava 5 a sú evidované ako **mestské knižnice**

Staromestská knižnica so sídlom na Blumentálskej ul. 15 má štyri pobočky: Karadžičova 1, Panenská 1, Záhrebská 8, Západný rad 5

Knižnica Ružinov so sídlom na Tomášikovej ul. 25 má štyri pobočky: Bachova 7, Miletičova 47, Na úvrati 52, Zimná 1

Knižnica Bratislava - Nové Mesto so sídlom na Pionierskej ul. 12 má tri pobočky: Kutuzovova 15/a, Stromová 18, Jeséniova 51

Miestna knižnica Petržalka so sídlom na Kutlíkovej ul. 17 má desať pobočiek: Ambroseho 4, Furdekova 1, Haanova 37, Lietavská 14, Lietavská 16, Rovniankova 3, Vavilovova 24, Vavilovova 26, Vyšehradská 27, Vyšehradská 29

- miestne knižnice bez právneho subjektu podliehajúce riadeniu oddelení kultúry príslušných miestnych úradov, pokrývajú svojou činnosťou mestské časti Vrakuňa, Podunajské Biskupice, Rača, Vajnory, Karlova Ves, Lamač a Devínska Nová Ves. Sú evidované ako **obecné knižnice s profesionálnymi zamestnancami**

Miestna knižnica Podunajské Biskupice so sídlom na Biskupickej ul. č. 1 má jednu pobočku na Latorickej 4

Miestna knižnica Rača so sídlom na Žarnovickej ul. 7 má jednu pobočku na Cyprichovej 6 - 8 v Krasňanoch

- miestne knižnice bez právneho subjektu podliehajúce riadeniu oddelení kultúry príslušných miestnych úradov so zamestnancami pracujúcimi v knižnici na menší ako polovičný pracovný úväzok pokrývajú svojou činnosťou mestské časti Devín, Záhorská Bystrica, Jarovce, Rusovce a Čunovo. Sú evidované ako **obecné knižnice s neprofesionálnymi zamestnancami**

- Mestská knižnica je riadená Magistrátom hlavného mesta SR Bratislavy a v štatistickom systéme je evidovaná ako **regionálna knižnica** so službami pre obyvateľov celého hlavného mesta.

Mestská knižnica má štyri špecializované pracoviská: Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry na Laurinskej ul. 5, Úsek odbornej literatúry s oddelením pre nevidiacich a slabozrakých na Klariskej ul. 16, Úsek literatúry pre mládež na Kapucínskej ul. 3 a Úsek hudobnej a umenovednej literatúry na Kapucínskej ul. 1

Výkonom metodickej činnosti pre verejné knižnice v Bratislave je v zmysle svojej zriaďovacej listiny poverená Mestská knižnica v Bratislave (ďalej Mestská knižnica).

V roku 2007 sa na základe spolupráce Mestskej knižnice a bratislavských verejných knižníc uskutočnili tieto spoločné aktivity:

- metodický seminár pre zamestnancov bratislavských verejných knižníc k vyplňaniu štatistických výkazov o knižnici KULT (MK SR) 10-01 za rok 2006
- na základe vyplnených ročných výkazov knižníc Mestská knižnica spracovala štatistické údaje za všetky verejné knižnice v Bratislave a poskytla ich v tlačenej i elektronickej forme Malokarpatskej knižnici v Pezinku, Slovenskej národnej knižnici v Martine a Krajskej správe Štatistického úradu SR v Bratislave
- pre potreby verejných knižníc v Bratislave knižnica spracovala a vydala štatistickú ročenku Prehľad činnosti bratislavských verejných knižníc za rok 2006, ktorú distribuovala do všetkých knižníc
- knižnica aktualizovala a vydala Adresár verejných knižníc v Bratislave 2007, ktorý obsahuje podrobné informácie o knižniciach v jednotlivých mestských častiach, ich službách, výpožičných časoch, ako aj o výške zápisných poplatkov za čitateľa. Adresár je doplnený aj o kontaktné údaje (adresa, telefón, mail, webstránka) iných typov bratislavských knižníc (vedeckých, akademických), ktoré uľahčia konzultačnú prácu knihovníkom verejných knižníc
- spoločné podujatia bratislavských verejných knižníc (viac v časti 5. Ďalšie činnosti).

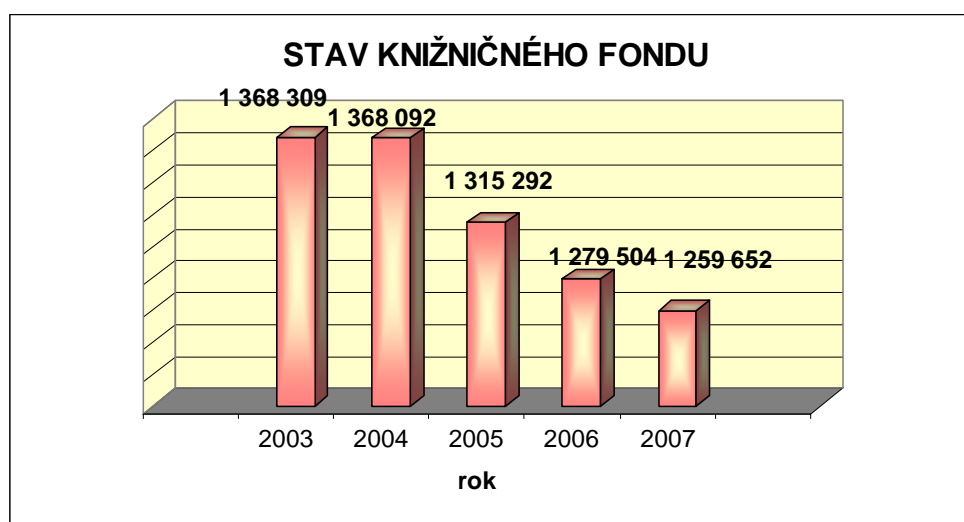
Zmeny v knižniciach a ich činnosti

- v júni 2007 sekcia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky oslovila Mestskú knižnicu so žiadosťou o sledovanie nových údajov v knižniciach svojej pôsobnosti:
  - samostatné vykazovanie počtu vypracovaných bibliografií a počtu vypracovaných rešerší
  - počet prevádzkových hodín pre verejnosť za týždeň
  - počet poskytnutých metodických konzultácií
  - počet používateľov využívajúcich internet v knižnici
  - počet návštev web stránky knižnice
  - on-line katalóg knižnice na internete

- 16. júla 2007 Slovenská národná knižnica na podnet Ministerstva kultúry Slovenskej republiky požiadala Mestskú knižnicu o verifikovanie názvov všetkých knižníc vo svojej pôsobnosti so zriaďovacími listinami. Na základe spolupráce s knižnicami bol vypracovaný Zoznam názvov verejných knižníc v Bratislave a ich štatutárnych zástupcov (príloha Zoznam názvov verejných knižníc v Bratislave...). Pre účely štatistickej ročenky Prehľad činnosti bratislavských verejných knižníc za rok 2007 však naďalej používame pôvodné (skrátene) názvy knižníc
- **Miestna knižnica Dúbravka** bola po personálnych zmenách pričlenená k Domu kultúry Dúbravka, pričom sa premenovala na Odbor knižničných a informačných služieb
- **Mestská knižnica** v máji 2007 uviedla do prevádzky vynovenú letnú čítareň U Červeného raka
- **Knižnica Ružinov** koncom decembra 2006 otvorila pobočku na Zimnej 1 ako Seniorské informačné centrum, ktoré od roku 2007 slúži výhradne seniorom
- **Miestna knižnica Podunajské Biskupice** v nových priestoroch na Latorickej ul. č. 4 uviedla do prevádzky letnú čítareň na terase knižnice
- **Knižnica Bratislava - Nové Mesto** uskutočnila viaceré rekonštrukčné práce na Pionierskej 12, pričom zmodernizovala oddelenie pre deti a mládež
- **Miestna knižnica Rača** v novembri 2007 z personálnych dôvodov zatvorila pobočku Krasňany na Cyprichovej 6 - 8
- **Miestna knižnica Záhorská Bystrica** z dôvodu rozsiahlej rekonštrukcie budovy, v ktorej sa nachádza, neposkytovala v roku 2007 knižničné služby a v štatistickom systéme Ministerstva kultúry SR je uvedená ako stagnujúca knižnica. Predpokladaný termín otvorenia knižnice je 1. apríl 2008
- **Miestna knižnica Petržalka** zaznamenala v roku 2007 významnú personálnu zmenu. 1. apríla 2007 bol do funkcie riaditeľa knižnice vymenovaný Ing. Ernest Huska

2. KNIŽNIČNÝ FOND

Stav knižničného fondu (počet dokumentov) bratislavských verejných knižníc v rokoch 2003 - 2007

Graf poukazuje na pokles stavu knižničného fondu bratislavských verejných knižníc. Pokles je symbolom obnovy knižničného fondu, vyraduje sa zastaralá aj opotrebovaná literatúra. Vyradovanie je však intenzívnejšie ako prísun nových dokumentov do knižníc.

Knižničný fond v roku 2007

Knižničný fond bratislavských verejných knižníc **v roku 2007** tvorilo **1 259 652 dokumentov**, z toho bolo **1 189 219 kníh** (94,4%), **51 669 audiovizuálnych** (4,1%), **234 elektronických a digitálnych dokumentov** (0,01%) a **18 530 iných špeciálnych dokumentov** (1,5%).

Tematické zloženie knižničného fondu

66,7% knižničného fondu tvorila krásna literatúra v počte 840 365 dokumentov a 33,3% odborná literatúra v počte 419 287 dokumentov.

Dochádzajúce periodiká

V roku 2007 do knižníc dochádzalo **651 titulov periodík** (z toho 153 zahraničných) v 1 141 exemplároch. Počet titulov sa s ohľadom na rok 2006 zvýšil o 28, počet exemplárov o 8 (vyšší počet titulov vykazuje najmä Mestská knižnica a Staromestská knižnica – prevádzkovanie letných čítární).

Ročný prírastok knižničného fondu

V roku 2007 predstavoval **celkový ročný prírastok** verejných knižníc v Bratislave **22 631 dokumentov**, z toho **18 835 bolo získaných kúpou**, **3 753 darom** a **43 bezodplatným prevodom**. V porovnaní s rokom 2006 je celkový ročný prírastok nižší o 2 450 dokumentov. Knižnice získali kúpou o 1 277 dokumentov menej ako v roku 2006, darom o 677 a bezodplatným prevodom o 496 menej dokumentov ako v roku 2006.

Najvyšší prírastok **kúpou** - až 4 963 dokumentov zaznamenala Miestna knižnica Petržalka, 3 395 dokumentov nakúpila Staromestská knižnica, 2 902 dokumentov nakúpila Knižnica Ružinov, 2 491 Knižnica Bratislava - Nové Mesto a 2 406 dokumentov Mestská knižnica. Prírastky kúpou v obecných knižniciach s profesionálnymi zamestnancami sa pohybovali v rozmedzí 133 až 916 dokumentov. Najnižšie prírastky kúpou mali obecné knižnice s neprofesionálnymi zamestnancami, z nich najmenej nakúpili miestne knižnice Devín a Rusovce (len po sedem dokumentov).

Priemerná cena kupovanej knihy v roku 2007 sa v Mestskej knižnici pohybovala vo výške 294,-Sk, v Knižnici Ružinov 226,90 Sk, v Miestnej knižnici Lamač 158,80 Sk. Väčšina knižníc realizovala nákup vo vydavateľstvách a kníhkupectvách, ktoré poskytovali výhodné zľavy a rabaty z maloobchodných cien kníh vo výške 28 až 30%.

Najvyšší prírastok darom získala Mestská knižnica (1 398 dokumentov) a Miestna knižnica Petržalka (682 dokumentov).

Bezodplatným prevodom získala knihy len Miestna knižnica Petržalka.

Úbytok knižničného fondu

Úbytok knižničného fondu vo verejných knižniciach v roku 2007 predstavoval **42 483 dokumentov**, čo je o 18 386 menej ako v minulom roku.

Do úbytku knižničného fondu bolo zahrnuté bežné vyradovanie opotrebovanej a zastaranej literatúry. Najviac dokumentov vyradila Miestna knižnica Podunajské Biskupice (12 607) – nevyužívané multiplikáty a knihy poškodené dlhodobým zatekaním pôvodných priestorov knižnice. Miestna knižnica Petržalka vyradila 12 214 dokumentov, Mestská knižnica 8 168 dokumentov, Knižnica Bratislava - Nové Mesto 7 013 dokumentov.

Dokumenty vo voľnom výbere

Bratislavské verejné knižnice majú v porovnaní s inými typmi knižníc výhodu tzv. voľného prístupu k fondu. Knižničný fond je prístupný na regáloch a čitatelia majú možnosť byť s ním v priamom kontakte. **Vo voľnom výbere** sa v roku 2007 nachádzalo **1 159 195 dokumentov**, čo je 92% celkového knižničného fondu.

Knižničný fond spracovaný automatizovane

Z celkového knižničného fondu majú knižnice automatizovane spracovaných **900 390 dokumentov (68,3%)**, čo je v porovnaní s rokom 2006 o 26 733 dokumentov viac.

Celý knižničný fond má spracovaný Staromestská knižnica a Miestna knižnica Vrakuňa. Miestna knižnica Petržalka má spracovaných 99% knižničného fondu, Knižnica Ružinov 93,6%, Knižnica Bratislava - Nové Mesto 85,3%, Mestská knižnica 67,6%, Miestna knižnica Lamač 55,7% a Miestna knižnica Podunajské Biskupice 24,8%. Ostatné knižnice fond automatizovane nespracovávajú.

Prepočty:

Na 1 čitateľa verejných knižníc pripadalo z celého knižničného fondu 32,2 dokumentov.

Na 1 obyvateľa Bratislavy¹ pripadali z celého knižničného fondu 3 dokumenty.

Obrat knižničného fondu bratislavských verejných knižníc v roku 2007

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
1,08	1,45	1,26	1,18	0,98	0,90	0,41	0,51	1,88

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
2,00	0,88	0,10	0,88	-	1,34	0,05	0,12	0,09

Najvyšší obrat knižničného fondu mali knižnice Dúbravka (2,00), Karlova Ves (1,88) a Staromestská knižnica (1,45), najnižší Miestna knižnica Jarovce (0,05).

Priemerný obrat knižničného fondu všetkých verejných knižníc v roku 2007 bol 1,16.

¹ Počet obyvateľov Bratislavy podľa Štatistického úradu SR k 30. 6. 2007: 426 628

Počet dokumentov získaných v roku 2007 kúpou pripadajúcich na jedného čitateľa bratislavskej verejnej knižnice

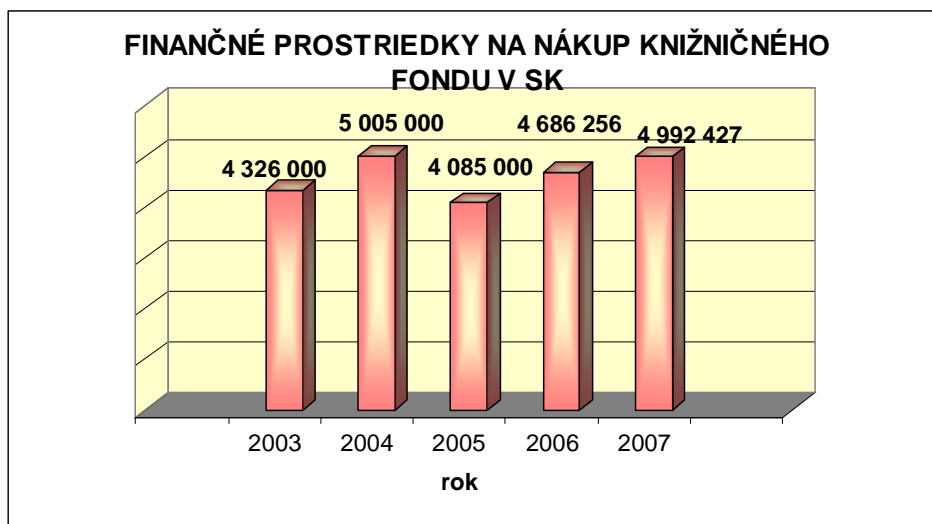
Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
0,2	0,6	0,5	0,7	0,2	0,6	0,2	0,2	0,6

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
0,2	0,2	0,04	0,4	-	0,7	1,6	0,1	0,6

Najvyšší ročný prírastok na 1 čitateľa mala Miestna knižnica Jarovce (1,6 dokumentov), najnižší Miestna knižnica Devín (0,04).

Priemerný ročný prírastok (kúpa i dar) na 1 registrovaného čitateľa predstavoval v bratislavských verejných knižniciach 0,6 dokumentu, teda o niečo viac ako polovica knihy – tento trend sa udržiava v nezmenenej podobe od roku 2005.

Prehľad finančných prostriedkov určených na nákup knižničného fondu bratislavských verejných knižníc v rokoch 2003 – 2007

Finančné prostriedky určené na nákup knižničného fondu v roku 2007 v jednotlivých bratislavských verejných knižniciach (v Sk)

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
960 690	1 001 770	657 000	204 005	61 670	500 000	28 720	10 122	159 000

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
41 000	28 720	1 170	37 800	-	1 283 380	10 380	2 000	5 000

V porovnaní s rokom 2006 sa finančné prostriedky určené na nákup knižničného fondu v roku 2007:

- **zvýšili** v 7 knižniciach: Mestská knižnica (o 151 133,-Sk), Staromestská knižnica (o 72 584,-Sk), Knižnica Ružinov (o 188 590,-Sk), Miestna knižnica Vrakuňa (o 26 712,-Sk), Miestna knižnica Podunajské Biskupice (o 41 640,-Sk), Miestna knižnica Karlova Ves (o 27 676,-Sk), Miestna knižnica Petržalka (o 160 504,-Sk).

- **znížili** v 9 knižniciach: Knižnica Bratislava - Nové Mesto (o 250 000,-Sk), Miestna knižnica Rača (o 32 260,-Sk), Miestna knižnica Vajnory (o 9 868,-Sk), Miestna knižnica Lamač (o 61 194,-Sk), Miestna knižnica Devín (o 956,-Sk), Miestna knižnica Devínska Nová Ves (o 32 804,-Sk), Miestna knižnica Jarovce (o 5 111,-Sk), Miestna knižnica Rusovce (o 3 130,-Sk) a Miestna knižnica Čunovo (o 5 192,-Sk).

Finančné prostriedky určené na nákup knižničného fondu v roku 2007 pripadajúce na 1 čitateľa v bratislavských verejných knižniciach (v Sk)

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
99,40	187,30	120,20	191,90	46,70	118,50	50,20	45,00	98,30

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
62,40	51,30	6,50	73,50	-	171,00	357,90	23,80	116,30

Z finančných prostriedkov 4 992 427,- Sk, ktoré boli v roku 2007 určené na nákup knižničného fondu vo verejných knižniciach, pripadalo na 1 čitateľa priemerne 127,80 Sk (v porovnaní s rokom 2006 o 7,20 Sk viac) a na 1 obyvateľa 11,70 Sk (o 0,70 Sk viac).

3. VÝPOŽIČKY A SLUŽBY

Prehľad počtu výpožičiek bratislavských verejných knižníc v rokoch 2003 – 2007

Graf od roku 2003 síce poukazuje na postupný pokles počtu výpožičiek v bratislavských verejných knižniciach, ale ako vidieť, hodnotený rok 2007 pokles zastavil.

Výpožičky v roku 2007

V roku 2007 pracovníci verejných knižníc v Bratislave zrealizovali **1 989 035 výpožičiek** (o 85 463 viac ako v roku 2006).

Najviac výpožičiek sa zrealizovalo v týchto knižniciach: Mestská knižnica (407 714), Miestna knižnica Petržalka (373 360), Knižnica Ružinov (363 261), Staromestská knižnica (347 913) a Knižnica Bratislava - Nové Mesto (172 673). Ďalšie knižnice registrovali výpožičky v rozmedzí od 94 752 (Miestna knižnica Dúbravka) po 446 (Miestna knižnica Jarovce).

Z celkového počtu výpožičiek bolo:

- **280 365** výpožičiek odbornej literatúry (14,1%) a **814 325** výpožičiek krásnej literatúry (40,9%) pre dospelých
- **88 308** výpožičiek odbornej literatúry (4,4%) a **279 521** výpožičiek krásnej literatúry (14,1%) pre deti
- **526 516** výpožičiek periodík (26,5%)

Z celkového počtu bolo **1 466 948 absenčných výpožičiek** (73,8%) a **522 087 prezenčných výpožičiek** (26,2%).

Výpožičky špeciálnych dokumentov v počte **72 149** tvorilo 3,6% celkového počtu výpožičiek (požičiavala ich Mestská knižnica, Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Miestna knižnica Podunajské Biskupice a Knižnica Bratislava - Nové Mesto). Požičalo sa 64 820 audiovizuálnych, 295 elektronických a 7 034 iných špeciálnych dokumentov.

Výpožičné služby v sobotu v rámci bratislavských verejných knižníc poskytovali:

- Mestská knižnica v letnej čítárni U červeného raka od 9.00 do 19.00 hod. (máj – september 2007)
- Miestna knižnica Petržalka na Vavilovovej 24 a Vavilovovej 26 od 9.00 do 12.00 hod.

Medziknižničné výpožičné služby (MVS)

V roku 2007 poskytla Miestna knižnica Petržalka 4 MVS iným knižniciam, Miestna knižnica Podunajské Biskupice a Mestská knižnica realizovali 120 MVS z iných knižníc.

Poskytnuté evidované bibliografické a faktografické informácie

V roku 2007 poskytli bratislavské verejné knižnice **14 515** evidovaných bibliografických a faktografických informácií. V porovnaní s minulým rokom je to o 5 092 informácií viac.

Staromestská knižnica v spolupráci s Miestnym úradom Bratislava – Staré Mesto pokračovala v realizácii projektu Pamäť Starého Mesta – sledovanie ohlasu na aktivity v mestskej časti Bratislava Staré Mesto na stránkach dennej tlače a regionálnych periodík.

Počet vypracovaných bibliografií a rešerší

Mestská knižnica vydala dva a Knižnica Bratislava - Nové Mesto deväť bibliografických letákov.

Počet študovní a čítární

Verejné knižnice v Bratislave majú spolu **60 študovní a čítární**, resp. čítarenských kútikov. V roku 2007 sa začal sledovať nový ukazovateľ – počet akýchkoľvek miest v knižniciach, ktoré sú určené na štúdium alebo na čítanie. V bratislavských verejných knižniciach je **917** takýchto **miest na sedenie**. Najviac miest má Mestská knižnica (299), najmenej Miestna knižnica Devín (4).

Celková plocha knižníc, priestory pre čitateľov

Celková plocha knižníc predstavuje **13 459,18 m²** (o 532 m² viac ako v roku 2006), z toho 8 753,16 m² bolo určených pre čitateľov (o 394 m² viac), čo predstavuje 65% celkovej plochy knižníc. Väčšiu plochu knižnice aj priestorov pre čitateľov vykazuje Knižnica Ružinov a Miestna knižnica Petržalka.

Počet prevádzkových hodín pre verejnosť za týždeň

Bratislavské verejné knižnice poskytujú služby verejnosti v celkovom počte 460 prevádzkových hodín za týždeň. Najdlhšie prevádzkové hodiny v týždni má Mestská knižnica (55) a Knižnica Ružinov (50), najkratšie Miestna knižnica Devín a Rusovce (6).

Prepočty

Počet výpožičiek v roku 2007 pripadajúcich na 1 čitateľa v bratislavských verejných knižniciach

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
42,2	65,0	66,5	31,3	50,3	40,9	30,4	34,1	41,4

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
144,2	31,6	6,0	32,7	-	49,7	15,4	12,8	15,1

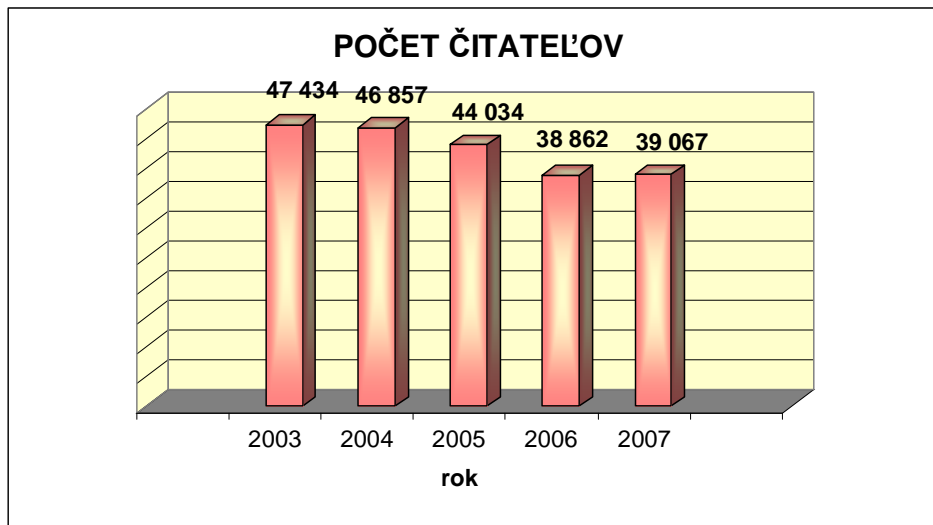
Najviac výpožičiek na 1 čitateľa mala v roku 2007 Miestna knižnica Dúbravka (144,2), Knižnica Ružinov (66,5) a Staromestská knižnica (65), najmenej Miestna knižnica Devín (6,0).

Na 1 čitateľa bratislavských verejných knižníc pripadalo priemerne 50,9 výpožičiek (o takmer 2 výpožičky viac ako v roku 2006).

Na 1 obyvateľa Bratislavy pripadalo 4,7 výpožičiek (o 0,2 viac ako minulý rok).

4. ČITATELIA

Prehľad počtu čitateľov bratislavských verejných knižníc v rokoch 2003 - 2007

Graf počtu čitateľov rovnako ako graf výpožičiek ukazuje pokles počtu čitateľov našich knižníc, v hodnotenom roku 2007 sa pokles zastavil.

Čitatelia v roku 2007

V roku 2007 bolo v bratislavských verejných knižniciach zaregistrovaných **39 067 čitateľov** (o 205 viac ako v minulom roku), z nich bolo **10 435 detí do 15 rokov (26,8%)**, o 7 viac ako v roku 2006.

Počet čitateľov sa zvýšil v Mestskej knižnici (o 66), v Staromestskej knižnici (o 231), v Miestnej knižnici Vrakuňa (o 34), v Knižnici Bratislava - Nové Mesto (o 2), v Miestnej knižnici Karlova Ves (o 65), v Miestnej knižnici Lamač (o 110) a v Miestnej knižnici Devín (o 4). Po roku stagnácie Miestna knižnica Dúbravka uviedla 657 čitateľov.

Percento detí do 15 rokov z celkového počtu registrovaných čitateľov v bratislavských verejných knižniciach v roku 2007

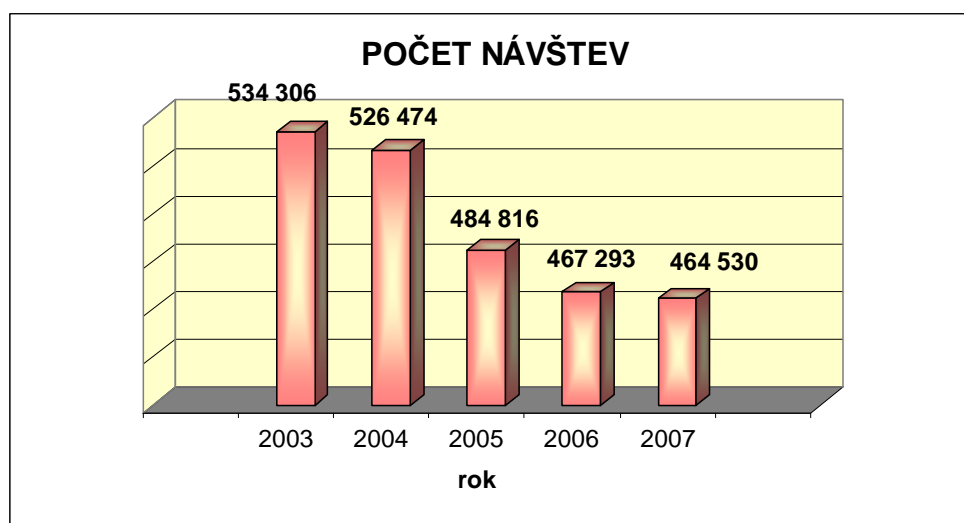
Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
14,2%	30,0%	27,3%	31,5%	46,1%	26,0%	36,4%	44,4%	44,8%

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
29,8%	30,7%	49,2%	34,4%	-	28,9%	24,1%	64,3%	67,4%

Najvyššie percento detí do 15 rokov registrovaných za čitateľa knižnice má Miestna knižnica Čunovo (67,4%), najnižšie Mestská knižnica (14,2%).

Návštevnosť knižníc

Prehľad počtu návštev bratislavských verejných knižníc v rokoch 2003 - 2007

Aj pri pohľade na graf počtu návštev verejných knižníc v Bratislave vidieť pokles, ktorý sa nezastavil ani v hodnotenom roku - v roku 2007 do knižníc zavítalo **464 530 návštevníkov**, čo je o 2 763 menej ako v minulom roku.

Prepočty

Počet návštev v roku 2007 pripadajúcich na 1 čitateľa bratislavskej verejnej knižnice

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
13,3	12,9	11,3	9,0	17,6	8,8	7,4	8,5	11,7

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
20,2	7,5	1,5	15,5	-	11,3	7,1	5,7	5,8

Najvyššiu návštevnosť na 1 čitateľa vykazuje Miestna knižnica Dúbravka (20,2 návštev) a Miestna knižnica Podunajské Biskupice (17,6), najnižšiu Miestna knižnica Devín (1,5).

Na 1 čitateľa bratislavských verejných knižníc pripadalo priemerne 11,9 návštev, čo je na úrovni roku 2006.

Počet výpožičiek v roku 2007 pripadajúcich na 1 návštevníka bratislavskej verejnej knižnice

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
3,2	5,0	5,9	3,5	2,9	4,7	4,1	4,0	3,6

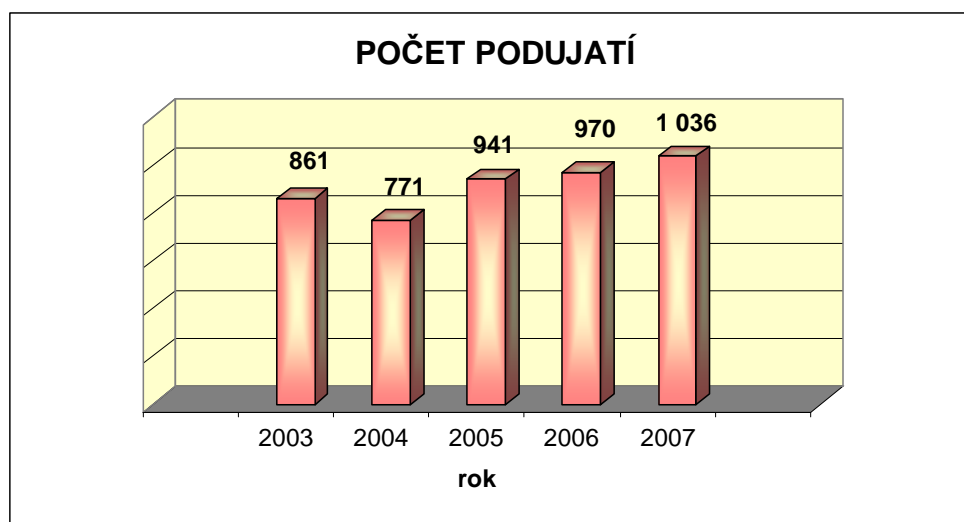
MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
7,2	4,2	4,1	2,1	-	4,4	2,2	2,2	2,6

Najviac výpožičiek na 1 návštevníka pripadalo v Miestnej knižnici Dúbravka (7,2) a v Knižnici Ružinov (5,9), najmenej v miestnych knižniciach Jarovce a Rusovce (2,2).

Na 1 návštevníka bratislavských verejných knižníc pripadali priemerne 4,3 výpožičky, čo je na úrovni roka 2006.

5. ĎALŠIE ČINNOSTI (PODUJATIA)

Prehľad počtu podujatí zorganizovaných v bratislavských verejných knižniciach v rokoch 2003 - 2007

Graf počtu podujatí zorganizovaných v knižniciach ukazuje smer činnosti knižníc, ktorým sa snažia zviditeľniť a prilákať do svojich priestorov väčší počet návštevníkov.

Podujatia 2007

Bratislavské verejné knižnice v roku 2007 pripravili pre svojich čitateľov i verejnosť **1 036 vzdelávacích a kultúrnych podujatí** (o 66 viac ako v minulom roku), z nich bolo 281 venovaných informačnej výchove. Podujatia navštívilo **42 250 návštevníkov** (o 15 137 viac ako v roku 2006).

Knižnice organizovali podujatia s voľným vstupom pre vlastných čitateľov i verejnosť. Prevládali v nich prezentácie nových kníh, besedy, informačné výchovy a exkurzie, literárno – hudobné pásma, súťaže, slávnostné zápisy, rozprávkové popoludnia a pod.

V roku 2007 sa realizovali viaceré spoločné podujatia Mestskej knižnice a bratislavských verejných knižníc:

- v Týždni slovenských knižníc od 26. 3. do 30. 3. 2007 v spolupráci so Staromestskou knižnicou, Knižnicou Ružinov, Knižnicou Bratislava - Nové Mesto a Miestnou knižnicou Petržalka pripravila Mestská knižnica 1. ročník Jarného maratónu s knihou pre deti základných škôl. V zúčastnených knižniciach slovenská bábkoherečka Milka Tomanová čítala knihu Gabriely Futovej Moja mama je bosorka. Podujatie bolo spestrené nielen ukážkami z knihy, ale aj vtipnými vstupmi známej postavičky Drobčeka, ku ktorej nevyhnutne patrí hlas Milky Tomanovej
- Bratislavská burza kníh na nádvorí Mestskej knižnice na Klariskej 16 sa konala od 21. apríla do 27. apríla 2007. Pokusný nultý ročník, do ktorého

poputovali knihy vyradené z fondov piatich verejných knižníc (Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava - Nové Mesto, Miestna knižnica Petržalka a Mestská knižnica) sa stretol s nečakaným záujmom verejnosti

- pracovníčka Mestskej knižnice sa ako predseda poroty zúčastnila na vyhodnotení literárnej súťaže Devínska Nová Ves očami detí. Súťaž pripravilo Istra Centrum s Miestnou knižnicou v rámci cyklu podujatí Región, v ktorom žijem. Vyhodnotenie, ktorému predchádzala beseda s PhDr. Viliamom Pokorným o knihe Vlastivedná monografia Devínskej Novej Vsi, sa uskutočnilo vo veľkej sále Istra Centra
- Istra Centrum s Miestnou knižnicou v Devínskej Novej Vsi pripravilo vyhodnotenie literárnej súťaže pre deti základných škôl Moja prázdninová kniha. Porota, ktorej predsedníčkou bola pracovníčka Mestskej knižnice, ocenila 9 literárnych prác v troch vekových kategóriách
- vedúca úseku odbornej literatúry Mestskej knižnice vystúpila s odborným referátom o zrakovo znevýhodnených občanoch s názvom Žijú medzi nami – žijú s nami na krajskom odbornom seminári, ktorý sa konal 20. novembra 2007 pri príležitosti 35. výročia vzniku Knižnice Ružinov.

Mestská knižnica v Bratislave

kládla dôraz na vzdelávacie, kultúrne a voľnočasové aktivity obyvateľstva. V roku 2007 sa v knižnici uskutočnilo 177 bezplatných podujatí, navštívilo ich 19 514 návštevníkov - o 14 047 viac ako v rovnakom období minulého roka. Návštevnosť podujatí sa zvýšila zásluhou pútavého programu počas dní Bratislavy pre všetkých a Bratislavskej burzy kníh, ako aj vďaka zaujímavým podujatiam zameriavajúcim sa na prácu s najmladšou generáciou - deťmi.

V realizovaných podujatiach prevládali literárno – vzdelávacie podujatia, koncerty, prezentácie nových kníh, čítania pre najmenšie deti, tvorivé výtvarné dielne pre deti, exkurzie s odborným výkladom o službách knižnice a výstavy. V rámci 52 exkurzií pre 1 080 účastníkov knižnicu navštívili aj telesne znevýhodnené deti z Mokrohájskej ulice. Celá koncepcia tvorby podujatí kládla dôraz na vzdelávacie, kultúrne a voľnočasové aktivity obyvateľstva.

Bratislava pre všetkých 21. – 22. apríl 2007

Medzi najvýznamnejšie podujatia patril začiatkom roka 4. ročník projektu Bratislava pre všetkých – deň otvorených dverí samosprávy hlavného mesta. Bezplatný víkend v mestských organizáciách sa odrazil v jeho úspešnosti.

Knižnica poskytovala služby v sobotu na všetkých pracoviskách od 10. 00 do 20.00 hod., v nedeľu v Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry od 10.00 do 18.00 hod. V rámci Dní otvorených dverí knižnica bezplatne registrovala záujemcov za čitateľov Mestskej knižnice.

Počas víkendu sa 722 občanov stalo čitateľmi Mestskej knižnice. Jej pracoviská navštívilo 7 122 návštevníkov, z toho 1 165 využilo služby knižnice, 5 000 prišlo na Bratislavskú burzu kníh a 957 navštívilo popoludňajšie a večerné podujatia.

V rámci podujatí sa na nádvorí Klariská 16, v letnej čitárni U červeného raka a v galérii Artotéka konal nultý ročník Bratislavskej burzy kníh (počas soboty, nedele a následne celý pracovný týždeň, teda spolu 7 dní, počas ktorých ju navštívilo 10 000 návštevníkov), Ukážka výcviku vodiacich psov, divadelné predstavenie pre deti Kam rak liezol v Prešporke, koncerty Pressburger Klezmer Band, dva Nylon Guitars a beseda Literárny večer s Bratislavou.

Úspešné projekty podporené grantom Ministerstva kultúry SR

Čítajme spolu 2007: projekt sa zamerával na integrovanie zrakovo znevýhodnených detí medzi zdravé deti formou podujatí zameraných na podporu záujmu o čítanie, vedomostné obohatenie detí a mládeže v oblasti literatúry a podporu slovenskej literatúry a slovenských autorov.

Čítanie pre najmenších 2007: hlavným cieľom projektu sa stalo oslovenie najmladšej generácie detských čitateľov, budovanie vzťahu detí predškolského veku ku knihe a čítaniu formou interaktívneho a dramatizovaného čítania.

Priestor pre mladých 2007: hlavným cieľom projektu bola podpora kultúrnych a umeleckých aktivít mladých ľudí z celého Slovenska

Kultúrne leto 2007

32. ročník populárnej aktivity sa konal od 17. júna do 20. septembra. Knižnica sa do neho zapojila prostredníctvom 22 letných podujatí, ktoré sa konali v novootvorenej **letnej čitárni U červeného raka**. Pekné zrekonštruované priestory čitárne pod holým nebom prilákali 3 197 návštevníkov. Podujatia boli zamerané na literárne stretnutia (Daniela a Pavel Dvořákovci, Anton Hykisch, Ján Čomaj, Boris Brendza, Milka Zimková, Gabriela Rothmayerová a ďalší), prezentácie a krsty kníh (J. Jevtušenko Ľudská tvár, Tomáš Janovic a Ján Štrasser Humor Ho!, Eva Potočná Slovensko – Pohľadnice s charizmou času, Večer africkej literatúry, Viliam Turčány číta a komentuje Danteho a pod.). V spolupráci so Spoločnosťou Ferdinanda Martinenga sa pripravilo spomienkové podujatie na Ignáca Lamára s názvom Schöner Náci sa vracia, ktoré bolo obohatené výstavou dobových fotografií tejto známej postavičky Bratislavy z prelomu 19. a 20. storočia. Úspešnými boli večerné koncerty folkovej hudby, world a ethno music zorganizované v spolupráci s BKIS (Skupina Banda, francúzska klezmerová kapela Glik, Arcus, Peter Remiš z kapely Slniečko, Silent duo). Prvú sezónu podujatí kultúrneho leta konaných v letnej čitárni ukončil koncert Flauty po prázdninách.

Staromestská knižnica

V roku 2007 uskutočnila 199 kultúrno-vzdelávacích podujatí, z toho 30 besied a 13 výstav a výstaviiek výtvarných prác, 56 informačných príprav pre deti a mládež, 2 kurzy informačnej prípravy seniorov v spolupráci s Katedrou knižničnej a informačnej vedy FF UK, Univerzitou tretieho veku a Univerzitou v Ulme, 60 exkurzií, 19 slávnostných zápisov, 11 súťaží a kvízov a 8 iných akcií (posedenia s knihou). Účasť na podujatiach predstavovala 5 376 návštevníkov, z toho na informačnej výchove detí a mládeže do 15 rokov sa zúčastnilo 1 097 detí.

V Týždni slovenských knižníc knižnica zorganizovala 23 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 695 návštevníkov.

Knižnica zorganizovala súťaž v prednese poézie pre prvé ročníky ZŠ na Dubovej a Mudroňovej a pre študentov prvých ročníkov SPŠE. Pre deti z prvých ročníkov ZŠ na Mudroňovej a Vazovovej pripravili bábkové predstavenie divadla na RázCestí z Banskej Bystrice Anička Ružička a Tonko Modrinka spojené s tvorivými dielňami. V rámci celobratislavskej akcie Knižné hody (organizátorom bolo občianske združenie Fanfáry) v letnej čitárni zorganizovali besedu - Rozprávanie o Bratislave.

V školskom roku 2006/2007 pokračoval tretí ročník celoslovenskej súťaže Čítame s Osmijankom - Pridaj sa aj ty!, do ktorej sa zapojilo 222 detí. V novom školskom roku táto súťaž pokračuje 4. ročníkom na pobočke Západný rad. Zapojilo sa do nej 212 detí ZŠ.

V školskom roku 2006/2007 Staromestská knižnica pokračovala aj v súťaži Čítam, čítaš, čítame pre deti do 15 rokov. Zapojilo sa do nej 466 detí.

V roku 2007 knižnica pokračovala v projekte Deti čítajú deťom - pre deti Špeciálnej základnej školy pre telesne postihnutých. V spolupráci so ZŠ na Dubovej zorganizovala 3 stretnutia telesne znevýhodnených detí so zdravými deťmi.

Pre obyvateľov Domova dôchodcov na Podjavorinskej v spolupráci so ZŠ na Škarniclovej pripravili dve posedenia s kultúrnym programom - Maj čas pre starších ľudí a Šťastné a veselé vinšujeme Vám, ďalej výstavku ručných prác obyvateľov Domova dôchodcov na Podjavorinskej a Ohel David na Svoradovej v pobočke na Panenskej. Súčasťou výstavy bola beseda obyvateľov Domova dôchodcov na Podjavorinskej s predstaviteľmi samosprávy mestskej časti Bratislava - Staré Mesto.

So žiakmi Základnej školy internátnej pre slabozrakých a nevidiacich v pobočke na Karadžičovej knižnica zorganizovala výstavu výtvarných prác jej žiakov Zastretý farebný svet. Súčasťou výstavy bola beseda s herečkou SND Soňou Valentovou – Hasprovou o jej knihe Pes Ari.

V mesiacoch september – október 2007 knižnica realizovala na vzorke 993 respondentov s návratnosťou 81,7% dotazníkový prieskum zameraný na hodnotenie kvality poskytovaných služieb.

Knižnica Ružinov

pripravila 146 knižničných podujatí, z toho 30 pre dospelých a 116 pre deti. Podujatia celkovo navštívilo 3 508 návštevníkov.

Rok 2007 sa v Knižnici Ružinov niesol v znamení pokračovania projektov určených detskému čitateľovi: Čítame s Osmijankom, Hlasné čítanie a Čítam, čítaš, čítame. Ostatné podujatia boli tematicky zamerané na výročia našich i zahraničných spisovateľov, medzinárodné a pamätné dni, na Týždeň slovenských knižníc.

Osobitnú pozornosť venovala knižnica trinástim celoknižničným podujatiam. Pripravila:

- výstavu Japonsko očami Slovákov v Ústrednej knižnici na Miletičovej ulici, ktorá sa konala pod záštitou Japonského veľvyslanca v SR
- besedu s Ladislavom Švihranom Kto nám vládol v rámci Knižnej revue v Dome kultúry Ružinov
- Noc v knižnici s H. Ch. Andersenom pod názvom 1. olympijská noc v knižnici, ktorej sa zúčastnili aj deti z iných bratislavských knižníc
- výstavu ručných prác v spolupráci s Jednotou dôchodcov Ružinova a Domom kultúry Ružinov
- výstavu spojenú s predajom Svet bábik Márie Olgy Benediktovej v Seniorskom informačnom centre na Zimnej 1
- besedu Výrazné osobnosti súčasného umeleckého prekladu pre dospelých
- besedu spojenú s prednáškou Relax v soli – liečivé účinky solných jaskýň v Seniorskom informačnom centre na Zimnej 1
- vyhodnotenie zlosovateľnej akcie Bibliotéka Solrelax
- besedu s ilustrátorom Š. Kállayom
- besedu s lekárom A. Rákayom
- krst knihy A. Lachkoviča Lásky hriešnych filmárov
- vystúpenie súboru Prvosienka v spolupráci s Jednotou dôchodcov v rámci mesiaca úcty k starším
- odborný seminár pri príležitosti 35. výročia založenia Knižnice Ružinov, ktorý sa konal v Dome kultúry Cultus Ružinov

Miestna knižnica Vrakuňa pripravila 16 podujatí charakteru informačnej výchovy, ktoré navštívilo 355 návštevníkov.

Miestna knižnica Podunajské Biskupice zorganizovala 97 podujatí, z toho 11 bolo venovaných informačnej výchove pre deti základných a materských škôl mestskej časti. Konala sa aj beseda s Jozefom Pavlovičom a Táňou Keleovou – Vasilkovou. Podujatia navštívilo 2 511 návštevníkov.

Knižnica Bratislava - Nové Mesto s cieľom spropagovať prácu knižnice v mestskej časti Nové Mesto realizovala 80 zaujímavých podujatí: besedy, prednášky literárno – hudobných pásiem, súťaže, prezentácie nových kníh. V roku 2007 knižnica pokrstila nového maskota detských čitateľov – červíčka Knihomila. Vyhlásila súťaž Čítajme s Knihomilom, ktorá nadväzuje na pripravovanú Noc v knižnici 2008. Pripravila prezentácie nových kníh spisovateľov J. Pavloviča, R. Brata, K. Strelkovej. Knižnica získala knižný dar v rámci projektu 100 kníh Tatrabanky, pri tej príležitosti sa konala beseda s K. Földvárim, T. Janovicom a P. Scherhaufferom. Knižnica sa zúčastnila aj Kúzelnej noci s deťmi svojej mestskej časti. Pre dôchodcov zorganizovala predvianočný koncert so sólistkou Slovenského národného divadla. Podujatia spolu navštívilo 2 214 návštevníkov.

Miestna knižnica Rača pripravila 7 podujatí, ktoré navštívilo 125 návštevníkov.

Miestna knižnica Karlova Ves pripravila 13 podujatí, z toho 8 hodín informačnej výchovy pre deti a mládež. Pre dospelých pripravili besedu s J. Uličianskym Prenos historických faktov do literatúry. Beseda s autorkou knihy Biele svetlo Zdenkou Jankovou sa niesla v znamení tajomna. Podujatia navštívilo 366 návštevníkov.

Miestna knižnica Dúbravka pripravila tri podujatia pre 84 návštevníkov.

Miestna knižnica Lamač zorganizovala 12 podujatí, z toho 7 informačných priprav. Upútali besedy s Gabrielou Futovou a Jozefom Kollárom. Podujatia navštívilo 202 návštevníkov.

Miestna knižnica Devín pripravila tri podujatia, ktoré navštívilo 78 návštevníkov:

- besedu pre deti a mládež na tému Život knihy. Podujatie bolo venované vzniku knihy, jej vývoju a funkcii v knižnici i v živote ľudí. Akademická maliarka Gabriela Luptáková spestrila besedu ukázkami originálov knižných ilustrácií. Herečka H. Gajdošová prečítala deťom vybrané rozprávky
- exkurziu v knižnici pre deti materských škôl
- Knižný bazár (predaj duplicitných a vyradených kníh) pre obyvateľov mestskej časti

Miestna knižnica Devínska Nová Ves pripravila 24 podujatí pre 822 návštevníkov.

Pokračovala v cykle podujatí v rámci Marca – mesiaca kníh pod názvom Región, v ktorom žijem:

- konala sa beseda s Viliamom Pokorným, autorom knihy Vlastivedná monografia spojená s vyhodnotením literárnej súťaže Devínska Nová Ves očami detí, do ktorej sa zapojilo 111 detí
- zástupcovia vydavateľstva Fragment porozprávali o výrobe rozprávkovej knihy na besede s názvom Ako vzniká rozprávková kniha
- Jozef Pavlovič predstavil deťom nové vydanie knihy Prózy kozy Rózy, beseda bola spojená s výstavkou kníh z fondu knižnice

Projekt Kúzelná rozprávka bol zameraný na prácu s deťmi materských škôl. Pod názvom Stretnutie v študovni sa realizoval celoročný projekt pre žiakov štvrtých ročníkov základných škôl mestskej časti, ktorý umožnil využitie interiéru a služieb knižnice pre splnenie vzdelávacích plánov literárneho učiva škôl. Knižnica pripravila aj literárnu súťaž Moja prázdninová kniha, do ktorej sa zapojilo 106 súťažiacich detí. V predvianočnom čase sa v knižnici konalo podujatie Vôňa Vianoc spojené s ukázkami zdobenia vianočných perníkov.

Miestna knižnica Petržalka pripravila 257 podujatí, z toho 79 bolo zameraných na informačnú výchovu. Podujatia navštívilo 7 079 návštevníkov.

Jedenásť podujatí malo celoknižničný charakter:

- literárna súťaž Petržalské súzvuky Ferka Urbánka pokračovala už 18. ročníkom. Zúčastnilo sa jej 200 autorov z celého Slovenska
- Život našimi očami – novinári pre tretie tisícročie (súťaž školských časopisov)
- Jarný maratón s knihou
- Knižný kolotoč
- Burza kníh na Dňoch Petržalky
- 100 kníh Tatrabanky
- prezentácia vydavateľstva RAK
- autorské besedy s Viliamom Klimáčkom, Pavlom Weissom a Gabrielou Futovou
- Mikuláš v knižnici - tradičné predvianočné podujatie pre deti spojené s návštevou knižničného Mikuláša s košom plným sladkostí

Miestna knižnica Jarovce pripravila pre deti 2 exkurzie v knižnici, ktorých sa zúčastnilo 36 žiakov mestskej časti.

Metodické návštevy a konzultácie

Mestská knižnica v zmysle svojej metodickej funkcie realizovala dve metodické návštevy. Knižniciam poskytla 10 metodických konzultácií týkajúcich sa štatistického vykazovania činnosti.

Porady

V knižniciach sa zrealizovalo 72 gremiálnych, operatívnych a pracovných porád.

Edičná činnosť

Knižnice spolu vydali 28 odborných knižničných materiálov.

6. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Prehľad počtu osobných počítačov v bratislavských verejných knižniciach v rokoch 2003 – 2007

Graf počtu osobných počítačov znázorňuje čoraz dôraznejší prístup bratislavských verejných knižníc k moderným informačným technológiám.

Počítače v roku 2007

V roku 2007 vlastnili bratislavské verejné knižnice **15 serverov** (pribudli dva) a **187 osobných počítačov** (pribudlo 9 počítačov), z ktorých bolo 174 pripojených na internet (93,4%). Používateľom bolo prístupných 63 počítačov, z toho 45 s pripojením na internet.

Automatizácia knižničných činností

V súčasnosti má Bratislava sedem verejných knižníc pracujúcich na báze knižnično-informačného systému:

- Mestská knižnica v Bratislave: **DAWINCI** (firma Svop, s.r.o.) – v systéme má spracovaných 67,6% dokumentov z knižničného fondu. Automatizované výpožičné služby poskytuje v úseku literatúry pre mládež na Kapucínskej ul. č. 3 a v úseku hudobnej a umenovednej literatúry na Kapucínskej ul. č. 1
- Staromestská knižnica: **DAIMON** (firma Sefira, spol. s r.o.) – v systéme má komplexne spracovaný celý knižničný fond. Automatizované výpožičné služby poskytuje na všetkých svojich pobočkách
- Knižnica Ružinov: **RAPID LIBRARY** (firma Cosmotron Slovakia s. r.o.) - v systéme má spracovaných 93,6% z knižničného fondu. Fond spracováva aj pre Miestnu knižnicu Vrakuňa, tá má komplexne spracovaný celý fond. Knižnica Ružinov prevádzkuje automatizované výpožičné služby v sídle na Tomášikovej ul. 25
- Miestna knižnica Podunajské Biskupice: **PROFLIB** (firma CEIT) - v systéme má spracovaných 24,8% z knižničného fondu

- Knižnica Bratislava - Nové Mesto: **DAWINCI** (firma Svop, s.r.o.) - v systéme má spracovaných 85,3% z knižničného fondu. V sídle na Pionierskej 12 a na pobočke Stromová 18 poskytuje automatizované výpožičné služby
- Miestna knižnica Lamač: **CLAVIUS** (firma LANius s.r.o.) - v systéme má spracovaných 55,7% z knižničného fondu
- Miestna knižnica Petržalka: **CLAVIUS** (firma LANius s.r.o.) - v systéme má spracovaných 99% z knižničného fondu, na všetkých svojich pobočkách poskytuje automatizované výpožičné služby

Internetové služby

V roku 2007 poskytovalo internetové služby verejnosti **8 verejných knižníc na 45 počítačoch (Personal Computer - PC)** - Mestská knižnica na 17 PC, Staromestská knižnica na 8 PC, Knižnica Ružinov na 10 PC, Knižnica Bratislava - Nové Mesto na 3 PC, Miestna knižnica Rača na 1 PC, Miestna knižnica Karlova Ves na 3 PC, Miestna knižnica Lamač na 2 PC a Miestna knižnica Petržalka na 1 PC.

Internetové služby v bratislavských verejných knižniciach využilo spolu **19 313 používateľov**. Internet v Mestskej knižnici využilo 14 982 používateľov, v Staromestskej knižnici 554 používateľov, v Knižnici Ružinov 1 944, v Knižnici Bratislava Nové Mesto 99, v Miestnej knižnici Karlova Ves 491, v Miestnej knižnici Lamač 1 001 a v Miestnej knižnici Petržalka 27 používateľov.

Webové stránky

Webovú stránku má v súčasnosti deväť bratislavských verejných knižníc (50%).

Vlastné webové stránky s podrobnými údajmi o svojej knižnici má:

- **Mestská knižnica v Bratislave:** www.mestskakniznica.sk
(v celoslovenskej súťaži o najlepšiu knižničnú webovú stránku TopWebLib za rok 2005 získala webová stránka Mestskej knižnice 2. miesto v kategórii verejné a školské knižnice a v rámci verejného hlasovania získala aj Cenu Sympatia 2005)
- **Staromestská knižnica:** www.starlib.sk
(v celoslovenskej súťaži o najlepšiu knižničnú webovú stránku TopWebLib za rok 2006 získala webová stránka Staromestskej knižnice 1. miesto v kategórii verejné knižnice a Cenu sympatií, ktorá bola výsledkom verejného hlasovania. Stránka je spracovaná v redakčnom systéme Webmin firmy Euroit, s.r.o. Bratislava)
- **Knižnica Ružinov:** www.kniznica-ruzinov.biz
- **Knižnica Bratislava - Nové Mesto:** www.kbnm.sk
- **Miestna knižnica Petržalka:** www.kniznicapetrzalka.sk

Webové stránky v rámci webovej prezentácie svojho zriaďovateľa má:

- **Miestna knižnica Podunajské Biskupice:** www.biskupice.sk
- **Miestna knižnica Karlova Ves:** www.karlovaves.sk
- **Miestna knižnica Lamač:** www.lamac.sk
- **Miestna knižnica Devínska Nová Ves:** www.devinskanovaves.sk

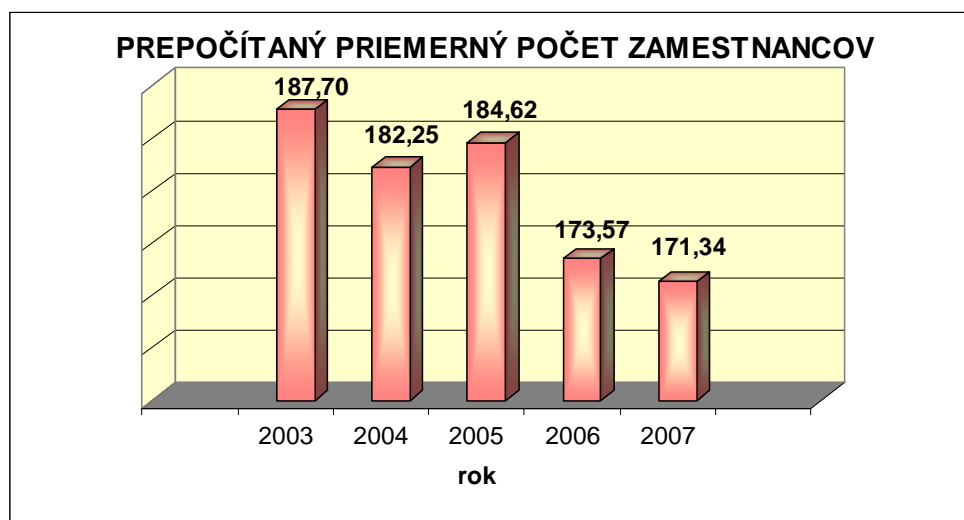
V roku 2007 navštívilo webové stránky knižníc **66 182 návštevníkov**. Medzi najnavštevovanejšie stránky patrili stránky Mestskej knižnice v Bratislave (41 560 návštev) a Staromestskej knižnice (14 810 návštev).

On-line katalóg na internete má šesť knižníc – Mestská knižnica, Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Miestna knižnica Podunajské Biskupice, Miestna knižnica Karlova Ves a Miestna knižnica Petržalka.

V roku 2007 Miestna knižnica Petržalka ako jediná bratislavská verejná knižnica vlastnila 15 báz dát licencovaných internetových prameňov.

7. ZAMESTNANCI A HOSPODÁRENIE

Prehľad prepočítaného priemerného počtu zamestnancov v bratislavských verejných knižniciach v rokoch 2003 – 2007

Graf znázorňuje postupný pokles počtu zamestnancov bratislavských verejných knižníc. Pokles môže naznačovať zvýšenie efektivity práce pri nižšom počte zamestnancov, ale rovnako môže poukazovať na nedostatočný status, ohodnotenie a vážnosť knihovníckeho povolania.

Zamestnanci v roku 2007

V roku 2007 v bratislavských verejných knižniciach pracovalo **171,340 zamestnancov** (prepočítaný stav), z nich bolo 158,260 žien (92,4% všetkých zamestnancov) a 13,08 mužov (7,6%).

V porovnaní s rokom 2006 sa počet zamestnancov v knižniciach znížil o 2,23.

Knihovnícke činnosti vykonávalo 136,04 zamestnancov, z toho 129,04 žien.

Zo zamestnancov vykonávajúcich knihovnícke činnosti bolo:

- 15 zamestnancov s vysokoškolským knihovníckym vzdelaním (8,8% všetkých zamestnancov), z toho 13 žien
- 91,60 zamestnancov so stredoškolským knihovníckym vzdelaním (53,5% všetkých zamestnancov), z toho 89 žien
- 13,33 zamestnancov s iným vysokoškolským vzdelaním (7,8% všetkých zamestnancov), z toho 11 žien.

Hospodárenie

V roku 2007 predstavovali výnosy/ príjmy našich knižníc čiastku **69 941 305,- Sk.**

Knižnice získali **od zriaďovateľov** (z rozpočtu obce) **64 867 920,- Sk**, čo je o 7 577 429,-Sk viac ako v roku 2006. Knižnica Ružinov získala z rozpočtu Bratislavského samosprávneho kraja 4 000,- Sk.

Vlastné **tržby** knižníc predstavovali **4 857 515,-Sk** (o 248 452,-Sk viac ako v minulom roku), z nich 3 212 065,- Sk tvorili poplatky za knižničné činnosti (zápisné, pokuty, xerox a pod.)

Poplatky za registráciu čitateľa

Mestská knižnica bezplatne registrovala deti do 15 rokov a používateľov oddelenia pre nevidiacich a slabozrakých. Dôchodcovia a zdravotne postihnutí platili 50 Sk, študenti 70 Sk a dospelí čitatelia 90 Sk na kalendárny rok.

V mestských knižniciach sa poplatky za registráciu čitateľa pohybovali vo výške:

Deti do 15 rokov: 30 – 50 Sk

Dospelí: 80 – 100 Sk

Ostatní (študenti a dôchodcovia): 50 – 80 Sk

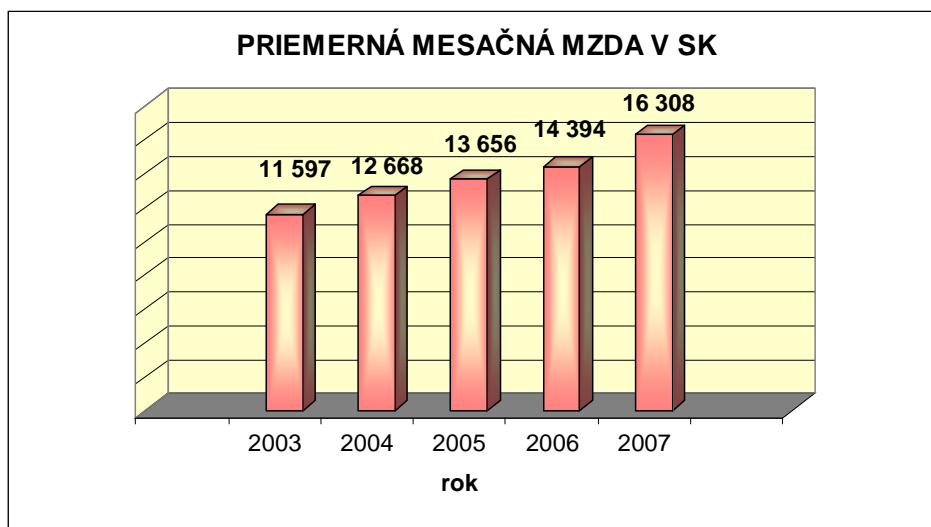
Z obecných knižníc s profesionálnymi zamestnancami bezplatne registruje deti do 15 rokov Miestna knižnica Karlova Ves, inak zápisné pre deti predstavuje 20 – 30 Sk na rok, pre dospelých 50 – 100 Sk, pre dôchodcov 40 - 60 Sk.

V obecných knižniciach s neprofesionálnymi zamestnancami je zápisné pre deti do 15 rokov najnižšie: 10 – 20 Sk, pre dospelých 20 – 30 Sk.

Prostredníctvom **grantov a darov** získali knižnice **211 870,- Sk**, z toho zo štátneho rozpočtu pochádzalo 85 000,- Sk.

Náklady na hlavnú činnosť predstavovali **68 867 217,-Sk** (o 6 575 412 Sk viac ako v minulom roku).

Prehľad priemernej mesačnej mzdy zamestnancov bratislavských verejných knižníc v rokoch 2003 – 2007

Mzdové náklady v roku 2007

Náklady na **mzdy pracovníkov** tvorili **33 531 435,-Sk** (o 3 551 410,- Sk viac ako v roku 2006), z toho náklady na mzdy pre ženy predstavovali **30 507 465,-Sk**. Okrem stagnujúcej Miestnej knižnice Záhorská Bystrica mzdy nevykázala Miestna knižnica Jarovce.

Priemerná mesačná mzda zamestnanca bratislavských verejných knižníc sa v roku 2007 pohybovala vo výške **16 308,-Sk**.

V porovnaní s rokom 2006 sa síce priemerná mzda zvýšila o 1 914,-Sk, napriek tomu stále zaostáva za priemernou mesačnou mzdou v hospodárstve SR, ktorá v roku 2006 dosiahla výšku 18 761,-Sk (zdroj Štatistický úrad SR). Priemerná mesačná mzda **žien** bola **16 064,- Sk** (vyššia o 1 564,-Sk), priemerná mesačná mzda **mužov** sa pohybovala vo výške **19 266,-Sk** (v porovnaní s rokom 2006 vzrástla o 6 082,-Sk).

Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky knižníc dosiahli výšku **2 824 260,- Sk**. Z nich sa použilo na výstavbu a rekonštrukciu 984 360,-Sk v Miestnej knižnici Podunajské Biskupice, na automatizáciu 1 434 900,-Sk v Mestskej knižnici v Bratislave, Staromestskej knižnici, Knižnici Ružinov a v Miestnej knižnici Vrakuňa. Ostatné kapitálové výdavky tvorili 405 000,-Sk v Knižnici Ružinov a v Miestnej knižnici Karlova Ves.

ZÁVEROM

Výsledky činnosti v roku 2007 poukazujú na to, ako sa bratislavské verejné knižnice aktivizujú – pri nižšom počte zamestnancov, vyšších finančných prostriedkoch od zriaďovateľov a mierne zvýšených mzdách dokázali pripraviť viac podujatí, prilákať viac čitateľov, zrealizovať viac výpožičných služieb, poskytnúť viac bibliografických a faktografických informácií, dokázali zintenzívniť procesy automatizácie knižničných činností aj internetizácie. Dokázali spojiť sily a nadviazať bohatú a úspešnú spoluprácu pri spoločných aktivitách. Ukázali, že ich úloha v oblasti kultúry, vzdelávania a výchovy obyvateľov hlavného mesta Bratislavy je potrebná, priam žiadúca.

Svojím zameraním, budovaním univerzálneho knižničného fondu, jeho obrovským informačným bohatstvom dokázali okrem pokrývania odborných požiadaviek čitateľov zmysluplne vyplňať voľný čas detí, mládeže a dospelých. Voľným výberom knižničného fondu, okamžitým poskytovaním knižničných služieb a prístupnosťou všetkým vekovým i profesionálnym kategóriám používateľov sa zaradili medzi vyhľadávané informačné inštitúcie. Prípravou množstva kultúrno – vzdelávacích podujatí sa postupne pretransformávajú do typu komunitných knižníc, ktoré sú výraznou súčasťou kultúrneho života jednotlivých mestských častí Bratislavy, pričom bezplatným vstupom na podujatia umožňujú kultúrne vyžitie aj ekonomicky a sociálne slabším vrstvám obyvateľov mesta. Vďaka tomu všetkému majú svoje pevné miesto v živote regiónu, v ktorom pôsobia.

**ZOZNAM NÁZVOV VEREJNÝCH KNIŽNÍC V BRATISLAVE
A ICH ŠTATUTÁRNYCH ZÁSTUPCOV**

MESTSKÁ KNIŽNICA V BRATISLAVE

Štatutárny zástupca: Juraj Šebesta, PhD.

STAROMESTSKÁ KNIŽNICA

Štatutárny zástupca: PhDr. Judita Kopáčiková

KNIŽNICA RUŽINOV

Štatutárny zástupca: PhDr. Darina Horáková

Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: PhDr. Alžbeta Ožvaldíková

Mestská časť Bratislava – Vrakuňa, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: Mgr. Ladislav Fatura

KNIŽNICA BRATISLAVA - NOVÉ MESTO

Štatutárny zástupca: PhDr. Irena Galátová

Mestská časť Bratislava - Rača, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: Doc. MUDr. Ján Zvonár, CSc.

Mestská časť Bratislava -Vajnory, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: Ing. Ján Mrva

Dom kultúry Dúbravka, Odbor knižnično – informačných služieb

Štatutárny zástupca: Mgr. Henrieta Dóšová

Mestská časť Bratislava - Karlova Ves, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: Ing. Iveta Hanulíková

Mestská časť Bratislava – Lamač, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: Mgr. Oľga Keltošová

Istra Centrum, Miestna knižnica Devínska Nová Ves

Štatutárny zástupca: PhDr. Katarína Bergerová

Mestská časť Bratislava – Devín, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: Ing. Ľubica Kolková

Mestská časť Bratislava – Záhorská Bystrica, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: Vladimír Kubovič

MIESTNA KNIŽNICA PETRŽALKA

Štatutárny zástupca: Ing. Ernest Huska

Mestská časť Bratislava – Jarovce, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: Ing. Pavel Škodler

Mestská časť Bratislava – Rusovce, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: Dušan Antoš

Miestny úrad Bratislava – Čunovo, Miestna knižnica

Štatutárny zástupca: Gabriela Ferenčáková